

Slovo k povzbuzení na neděli 5. září 2021, na 23. neděli v mezidobí – B
Biblická čtení: Iz 35,4-7a; Ž 146; Jak 2,1-5; Mk 7,31-37

Milé sestry, milí bratři,

již minulou neděli – po několika týdnech četby úryvků z šesté kapitoly Janova evangelia – jsme se opět vrátili k letošní nedělní evangelijní četbě na pokračování podle Markova sepsání, nejstaršího ze všech čtyř evangelií. Dnes máme před sebou pro Marka typické – plastické, průzračné a jasné – svědectví o uzdravení hluchoněmého, svědectví o jednom z řady mnoha Kristových zázraků, kterými naplnil, ba přeplnil starozákonní očekávání, mimo jiné to dnešní Izaiášovo v prvním čtení: «Odemknou se uši hluchých... zaplesá jazyk němého».

Dobře víme a mnohokrát se opakuje, že podobné evangelijní zprávy o Kristových zázracích jsou nejen inspirovanými svědectvími toho, co Pán Ježíš během svého pozemského působení mezi lidmi konal, jak se zvlášť zázraky a mocnými činy prokazoval jako Boží Mesiáš, svědectvími, jak vše prožívali a vnímali jeho učedníci a ostatní očití svědkové událostí. Evangelijní zázraky jsou zároveň i jakýmiisi pravzory, prototypy toho, co se má dít stále. Jak Pán Ježíš chce i dnes v našich životech tajemně (ale přesto navýsost reálně) působit. Ne třeba nutně zázraky uzdravení našeho těla (ty se sice také dějí, ale je jich spíše jen jako šafránu), ale určitě zázraky uzdravení našeho srdce, našeho nitra, naší duše. A ty jsou bezpochyby ještě důležitější...

I naše duše může být totiž hluchoněmá. Může neslyšet Boha, jeho mnohotvárný hlas. Ale může neslyšet i druhé lidi. Stejně tak může být němá, neschopná o Bohu svědčit, může být neschopná komunikace s Bohem, dokonce neschopná komunikace i s ostatními lidmi, s bratřími a sestrami. Duše může být neschopná Slova i slova. Proto i naše duše tak často potřebuje, aby byla Kristem uzdravena, ne nepodobně hluchoněmemu v dnešním evangeliu.

Pán Ježíš chce naši duši navrátit sluch, aby dokázala slyšet a vnímat Boha: V mnoha rezonujících podobách jeho tajemných přítomností v celém stvoření, v událostech, jež nás obklopují a chtějí k nám promlouvat, v druhých lidech a zvlášť pak v křesťanství a v duši samotné. Takové uzdravení se projevuje jako dar živé křesťanské víry ale také jako dar schopnosti vnímat druhé lidi a komunikovat s nimi.

Stejně tak i naše duše potřebuje navrátit i hlas. Aby mohla promluvit, s Bohem i člověkem, o Bohu, o sobě i o druhém člověku a celém světě. Aby to, co z duše vychází, odpovídalo tomu, co v ní je, a snažilo se stále více být komunikací skutečné lásky. Dar navrácení hlasu se projevuje jako dar laskavého a pravdivého slova, Božího i lidského.

Pán Ježíš opravdu chce stále svým zázrakem «*effatha* – otevři se» uschopnit i naši duši, aby slyšela Boží hlas i hlas lidí, odemknout její uši. A zároveň ji chce vrátit hlas, schopnost mluvit, aby duše mohla chválit Boha, komunikovat s ním. Stejně tak chce duši navrátit, obnovit a posílit v ní schopnost slyšet i druhé lidi a mluvit s nimi. Prostě nechat jazyk znovu zaplesat.

Ne nadarmo právě obřad *Effatha* je jedním ze závěrečných obřadů katechumenátu, doby přípravy na křest, kdy kněz – trochu po vzoru Ježíšově – se dotýká rukou uší a rtů čekatele křtu a prosí, aby se smysly a potenciality jeho duše otevřely, aby budoucí křesťan uměl naslouchat Bohu a uměl o něm svědčit slovem i životem, aby byl schopen života ve společenství s bratřími a sestrami.

Proto by «*effatha* – otevři se» mělo být jednou z nejdůležitějších tužeb a proseb každého z nás, touhou a prosbou, aby Pán Ježíš navrátil naši duši sluch i hlas.

K tomu nám dnes zaznívá docela příhodně i čtení druhé. Je z Listu svatého Jakuba, ze snad nejvíce na praxi zaměřeného a nejkonkrétnějšího ze všech novozákonních listů. Patří k takzvaným „katolickým“ listům, totiž k těm, které nemají už ani v době svého vzniku nějak konkrétně pojmenované adresáty, třeba křesťany té či oné církevní obce. Je proto od samého počátku – už i svou formou – určen všem, všem nám.

«S vírou v Božského Pána Ježíše Krista nesmíte spojovat stranictví k lidem... Neděláte tak rozdíly navzájem mezi sebou... podle špatných zásad? ... Což nevyvolil Bůh právě chudé v očích světa, aby byli skrze víru bohatí a dědici Království, které slíbil těm, kdo ho milují?» slyšíme v dnešním čtení. Jsou to slova, která už na první poslech hovoří docela jasně a konkrétně proti jakémukoli snobismu, elitářství, sociální, náboženské, intelektuální či mravní nadřazenosti: Jsou to slova příkazující – z důvodů víry – přijímat každého člověka jako člověka bez rozdílu, neupřednostňovat jednoho před druhým, nikoho nepovažovat za nadčlověka a jiného za člověka druhé či nižší kategorie. Zvláště pak varují před tím, aby se něco takového dělo v církevních obcích, anebo bylo dokonce spojováno či odůvodňováno křesťanskou vírou.

Taková slova zní pochopitelně samozřejmě, teoreticky je odkýváme patrně všichni; vždyť nic jiného snad ani nejde. Ale zazpytujeme upřímně každý své vlastní svědomí, jak jsme na tom doopravdy; ve svých vztazích, postojích, v chováních vůči druhým lidem, ve společenských či politických názorech. Zejména jak jsme na tom ve vztahu k různým nějak pohrdaným skupinám lidí, ať už jsou v našich očích jakékoli; kupříkladu k lidem na okraji společnosti, k bezdomovcům, k lidem nějak zjevně hříšným a mravně zuboženým, anebo k migrantům, cizincům z chudých zemí, k různě nepohodlným, nesympatickým, neschopným, neúspěšným, anebo třeba k jen starým či nemohoucím. A tak dále.

Milé sestry, milí bratři, všichni nějak potřebujeme, aby naší duši byl navrácen sluch i hlas. Anebo aspoň aby byly posíleny. Sluch, aby se duše otevřela: Nejprve Božímu hlasu, tak mnohotvárnému, jedinečně znějícímu ze slova Božího, zvláště evangelia, a z celého křesťanství. Aby se ale otevřela i volání všech našich bratří a sester, jejich úpěnlivému volání „já jsem také člověk, ne méně než ty anebo ti, které ctíš“. Duše potřebuje i navrácení hlasu, aby dokázala komunikovat, s Bohem i ostatními lidmi. Aby toužila mluvit, sdílet se, aby se dokázala pravdivě, laskavě a statečně ozvat, je-li toho potřeba. A jistě mnoho dalšího.

Kéž by obřad *Effatha* byl nad naší duši stále obnovován, kéž by se náš dotkly – tajemně ale skutečně – boholidské prsty a slina samotného Pána Ježíše...